

Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu
Bağımlılığı İzleme Merkezi

ESPAD

Özet

2007 ESPAD raporu

35 Avrupa ülkesinde öğrenciler arasında madde
kullanımı

Yasal uyarı

Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi'nin (EMCDDA) bu yayını telif hakkıyla korunmaktadır. EMCDDA, bu belgede yer alan verilerin kullanımından doğabilecek sonuçlar için hiçbir sorumluluk veya yükümlölük kabul etmez. Bu yayının içindekiler EMCDDA 'nın ortaklarının, AB Üye Devletleri'nin ya da Avrupa Birliği veya Avrupa Toplulukları'nın herhangi bir kurumu veya ajansının görüşlerini yansıtmayabilir.

Avrupa Birliği hakkında pek çok ek bilgi İnternette bulunmaktadır. Bu bilgilere Europa sunucusu üzerinden erişilebilir (<http://europa.eu>).

Özet aşağıdaki dillerde mevcuttur Bulgarca, İspanyolca, Çekçe, Danca, Almanca, Estonca, Yunanca, İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Letonca, Litvanca, Macarca, Flamanca, Lehçe, Portekizce, Romence, Slovakça, Slovence, Fince, İsveççe, Türkçe ve Norveççe olarak bulunmaktadır. Tüm çeviriler Avrupa Birliği Organları Çeviri Merkezi tarafından yapılmıştır.

Katalog bilgileri bu belgenin sonunda yer almaktadır.

Lüksemburg: Avrupa Toplulukları Resmi Yayınlar Bürosu, 2009

ISBN 978-92-9168-374-1

© Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi, 2009

Kaynak belirtilmek kaydıyla çoğaltılması mümkündür.

Printed in Spain

KLOR İÇERMİYEN BEYAZ KAęIDA BASILMIřTIR

İçindekiler

Önsöz	4
Özet	5
Yöntembilim ve veri kalitesi	5
Sigara	5
Alkol	6
Yasadışı uyuşturucular	9
Diğer maddeler	10
Sonuç niyetine	10
Uyuşturucuya özel önemli rakamlar	14

Yazanlar:

Björn Hibell, İsveç Alkol ve Diğer Uyuşturucu Bilgi Konseyi (CAN), Stockholm, İsveç.

Ulf Guttormsson, İsveç Alkol ve Diğer Uyuşturucu Bilgi Konseyi (CAN), Stockholm, İsveç.

Salme Ahlström, Alkol ve Uyuşturucu Araştırmaları, STAKES, Helsinki, Finlandiya.

Olga Balakireva, Ekonomi ve Prognoz Enstitüsü, NASU, Kiev, Ukrayna.

Thoroddur Bjarnason, Sosyal Bilimler ve Hukuk Fakültesi, Akureyri Üniversitesi, İzlanda.

Anna Kokkevi, Ruh Sağlığı Araştırma Enstitüsü Üniversitesi, Atina, Yunanistan.

Ludwig Kraus, IFT Institut für Therapieforchung, Münih, Almanya.

Tam raporun bibliyografik bilgileri:

Hibell, B., Guttormsson, U., Ahlström, S., Balakireva, O., Bjarnason, T., Kokkevi, A. ve Kraus, L. (2009), 2007 ESPAD raporu. Substance use among students in 35 European countries. İsveç Alkol ve Diğer Uyuşturucu Bilgi Konseyi, Stockholm, İsveç.

Raporun tamamına erişime ilişkin bilgi için: <http://www.espad.org>

Önsöz

Alkol ve Diğer Uyuşturucu Kullanımına Yönelik Avrupa Okul Anketi Projesi (ESPAD) tarafından üretilen 2007 Avrupa okul anketi bulgularının bu özetini sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Avrupa’da mümkün olduğunca geniş kitlelere yayılmasını sağlamak için bu özeti 23 dilde yayımlamış bulunuyoruz. Bu özet, İngilizce olarak mevcut bulunan tam raporu bütünleyici niteliktedir.

Bu çok dilli özet EMCDDA ile ESPAD arasındaki işbirliği çerçevesinin bir ürünüdür. Ortak hedeflerimiz şunlardır: öğrenciler arasında alkol ve diğer uyuşturucu kullanımına yönelik ESPAD projesi tarafından geliştirilen bilgi ve uzmanlığa erişim kapsamının genişletilmesi; okul anket verilerinin bulunurluğu, kalitesi ve karşılaştırılabilirliğinin artırılması ve bu alanda mevcut bulunan verilerden azami analitik içgörü elde edilmesi.

EMCDDA’nın görevi, Avrupa’daki uyuşturucu durumu hakkında olgusal, nesnel, güvenilir ve kıyaslanabilir bilgilerin toplanması, analiz edilmesi ve yaygın bildirilmesidir. ESPAD projesi tarafından sunulan bilgiler Avrupa’da gençlere ilişkin tabloyu anlayabilmek için önemli bir bilgi kaynağı teşkil etmektedir. ESPAD projesi, Avrupa’da 15 ila 16 yaşındaki öğrenciler arasında madde kullanımına yönelik bilgi toplanması hususuna ortak bir yaklaşım getirmekte ve zaman içerisindeki eğilimlerin değerlendirilmesine olanak vermektedir.

ESPAD projesi kapsamında yürütülen çalışmalar İsveç Hükümeti, İsveç Ulusal Halk Sağlığı Enstitüsü ile Pompidou Grubu’nun cömert destekleri olmaksızın gerçekleştirilemezdi. Bu vesileyle ayrıca, bu önemli çalışmanın finansmanı, veri toplama çalışmaları, analizi ve yaygın bildirilmesine katkıda bulunan ESPAD ülkelerindeki tüm hükümet ortakları ile sivil toplum ortaklarına da teşekkür ederiz.

Wolfgang Götz, EMCDDA Müdürü

Björn Hibell, ESPAD Koordinatörü

Özet

Alkol ve Diğer Uyuşturucu Kullanımına Yönelik Avrupa Okul Anketi Projesi'nin (ESPAD) başlıca amacı, ülkeler içinde olduğu kadar ülkeler arasındaki eğilimleri de izlemek üzere, 15 ila 16 yaşındaki Avrupalı öğrenciler arasında madde kullanımına ilişkin karşılaştırılabilir veri toplamaktır. ESPAD projesi kapsamında şimdiye değin dört veri toplama dalgası gerçekleştirilmiştir. İlk çalışma 1995 yılında 26 ülkede gerçekleştirilmiş olup, 2007 yılındaki veri toplama çalışması 35 ülkede yürütülmüştür. Bu özet 2007 anketinden elde edilen anahtar bulguların yanı sıra uzun vadeli eğilimlere ilişkin bulguları da sunmaktadır. İlk bölümde yöntem bilime dair kısa bir genel değerlendirme yer almaktadır.

Katılımcı ülkelerden bağımsız araştırma ekipleri bu işbirliği projesinin temelini oluşturur. 2007 tarihli ESPAD veri toplama çalışmasına aşağıdaki ülkelerden 100.000'in üzerinde öğrenci katılmıştır: Ermenistan, Avusturya, Belçika (Flandra), Bulgaristan, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Farö Adaları, Finlandiya, Fransa, Almanya (7 Bundesländer), Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, Man Adası, İtalya, Letonya, Litvanya, Malta, Monako, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, Slovakya Cumhuriyeti, Slovenya, İsveç, İsviçre, Ukrayna ve Birleşik Krallık.

Yöntembilim ve veri kalitesi

Önceki ESPAD çalışmalarında olduğu gibi, mümkün olduğunca karşılaştırılabilir veri elde etmek amacıyla, anketler standartlaştırılmış bir yöntem bilim uyarınca ve ortak bir soru formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veriler esasen 2007 ilkbaharında toplanmıştır; hedef kitle 1991 yılında doğmuş öğrenciler olup, veri toplama sırasında bunların ortalama yaşı 15,8 idi.

Veriler gruplara uygulanan soru formlarıyla toplanmıştır. Öğrenciler soru formlarını sınıfta anonim olarak yanıtlamış, öğretmenler veya araştırma asistanları da anket liderleri görevi görmüştür. İki istisna dışında, sınıf örneklemi ulusal olarak temsili niteliktedir: Almanya'da araştırma 16 federal eyaletten (Bundesländer) 7'sinde gerçekleştirilirken, Belçika'daki veri toplama çalışması Flamanca konuşulan bölgeyle (Flandra) sınırlandırılmıştır.

Uluslararası raporun içeriği, koordinatörlere ve veritabanı yöneticisine iletilen standartlaştırılmış ülke raporları ile veri setlerine dayanmaktadır. Birkaç ülkede bir miktar yöntem bilimsel sorunlar yaşanmıştır ama bunlar sonuçların karşılaştırılabilirliğini ciddi anlamda tehlikeye atacak çapta olmayıp, genel geçerlik düzeyi çoğu ülke için yüksek kabul edilmektedir. Öğrencilerin soruları yanıtladığı ulusal kültürel bağlam ise, hiç kuşkusuz, çeşitlilik göstermektedir.

Ülke örneklem büyüklükleri, önerilen sayı olan 2.400'e yakın veya bunun üzerinde sayıda olmakla beraber, daha az sayıda ama hepsi de amaca uygun olan öğrencilerin araştırıldığı daha küçük olan birkaç ülke buna istisna teşkil etmektedir. Ancak Danimarka'da homojen örneğin küçük ve okul terk düzeyinin yüksek olması, net örneklemin tam anlamıyla temsili ve dolayısıyla tam anlamıyla kıyaslanabilir kabul edilemeyecek kadar küçük olmasına yol açmıştır.

Ülkeler arasında veya zaman içerisindeki nokta tahminlerindeki küçük farklar ihtiyatlı bir şekilde yorumlanmalıdır. Bununla beraber, genel bir kural olarak, ulusal örneklemelerin büyüklüğü ile kullanılan örnekleme yöntemlerinden dolayı, yüzde birkaç puanın üzerindeki farklar oldukça güvenli bir şekilde önemli bir fark olarak kabul edilebilir.

Sigara

Soru formunun başında sigara içmeye ilişkin az sayıda soru sorulmuştur. 2007 anketinde, katılımcı ülkelerdeki öğrencilerin ortalama % 58'i en az bir kez sigara içtiğini rapor ederken, % 29'u son 30 gün içinde sigara kullandığını bildirmiştir. Tüm öğrencilerin yüzde ikisi son 30 gün içinde günde en az bir paket sigara içmiştir.

Ülkelerin yaşam boyu ve nispeten yakın zamanda (son 30 gün içinde) sigara kullanımına ilişkin sıralamaları aşağı yukarı aynıdır. Son 30 gün içinde sigara kullanımına ilişkin olarak yüksek yaygınlık düzeyine sahip ülkeler Avusturya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti ve Letonya (% 40–45) olup, düşük yaygınlıklı ülkeler Ermenistan, İzlanda, Norveç ve Portekiz'dir (% 7–19). Henüz belirgin bir coğrafi dağılım göze çarpmamaktaysa da orta ve doğu Avrupa ülkelerindeki öğrenciler genellikle daha yüksek sigara içme oranları rapor edenler arasındadır.

Sigara içen öğrenci sayısının daha fazla olduğu ülkelerde, sigaranın kolaylıkla elde edilebilir olduğunu belirten öğrencilerin sayısı da genellikle daha fazla olmaktadır. Sigaraya erken yaşta başlama (13 yaşında veya daha erken yaşta) oranı da, ülke düzeyinde, önceki ayda kullanıma ilişkin yüksek düzeylerle ilişkilidir. Öğrencilerin ortalama % 7'si 13 yaşında veya daha erken yaşta her gün sigara içtiğini belirtmiştir. Bu erken yaşlarda günlük sigara kullanımı Çek Cumhuriyeti, Estonya, Letonya ve Slovakya Cumhuriyeti'ndeki öğrenciler arasında en yaygın olup (yaygınlık oranları yaklaşık % 13'tür), Yunanistan ve Romanya'daki öğrenciler arasında en nadir görülmektedir (% 3 civarında).

Birleşik ülke düzeyinde, 2007 yılındaki cinsiyet farklılıkları son 30 günde sigara kullanımı için önemsiz düzeydedir. Bununla beraber, münferit ülkelerde çok büyük farklar gözlemlenebilir. Söz gelimi, Ermenistan'da erkekler kızların yüzde 16 puan üzerinde, Monako'da ise kızlar erkeklerin yüzde 19 puan üzerindeydi.

Zaman içerisinde, son 30 gün içinde sigara kullanımına ilişkin hafif bir düşüş gözlemlenebilir olup, dört dalgaının tümü için karşılaştırılabilir verilere sahip ESPAD ülkelerinde 1995 ve 2007 yılları arasında toplam ortalama yaygınlık oranı yüzde dört puan düşmüştür. Karşılaştırma 1999 ile 2007 yılları arasındaki dönemle sınırlı tutulursa, nispeten yakın zamandaki sigara kullanımında gözlemlenen düşüş yüzde yedi puandır. 1995 yılında küçük bir genel cinsiyet farkı (yüzde 4 puan) görülmüş ama bu fark 2007'de kaybolmuştur.

Yakın zamanda sigara kullanımındaki uzun vadeli düşme eğilimine ilişkin olarak, 2007 düzeyleri 1995'ten yüksek olan sadece dört ülke buna uymayan bir görüntü sergilemektedir. Ne var ki bütün bu ülkelerde gerçek artışlar zaten 1995 ve 1999 yılları arasında meydana gelmiş bulunuyordu ve durum o zamandan beri nispeten değişmeden kalmıştır. Dolayısıyla, ESPAD ülkelerinde son 30 gün içinde sigara içme eğilimine ilişkin genel tablo bir düşüşe veya en azından dengelenmiş bir duruma işaret etmektedir.

Alkol

Tüm ESPAD ülkelerinde, öğrencilerin en azından üçte biri yaşamları boyunca en az bir kez alkol kullanmış olup, 2007 anketinde ESPAD ortalaması % 90'a yakındır. Son 12 ay ile son 30 güne ilişkin olarak, buna karşılık gelen ortalama oranlar sırasıyla % 82 ve % 61'dir. Bu rakamlar yaşam boyu ile son 12 ayda yaygınlık oranları için

1995'ten 2007'ye nispeten değişmeden kalmış olup, son 30 güne ilişkin oranlar 2003'e kadar artış göstermiş ve daha sonra 2007'de, bilhassa erkek çocukları arasında, biraz düşmüştür. Son iki anket arasında, son 30 gün içerisinde bira ve/veya şarap içmiş olan öğrencilerin ortalama oranında da net bir düşüş görülmüştür.

Yukarıdaki ortalamalar elbette birbirinden son derece farklı ülke oranlarına dayanmaktadır. Söz gelimi, son 30 gün içinde alkol kullanımı Avusturya ve Danimarka'daki (sınırlı karşılaştırılabilirlik) öğrencilerin % 80'i tarafından rapor edilirken, bu oran İzlanda'da sadece % 31, Ermenistan'da ise % 35 olmuştur.

Yaşam boyu, son 12 ayda ve son 30 günde yaygınlık oranlarına ilişkin rakamlar erkekler ve kızlar için aşağı yukarı aynıdır. Bununla beraber, ilgili zaman çerçevesinde görülen daha yüksek sıklıklar (40, 20 ve 10 kez) söz konusu olduğunda, oranlar genellikle erkekler arasında daha yüksektir. Bu yüksek sıklık oranları en çok Avusturya ve Almanya'daki (7 Bundesländer) öğrenciler tarafından rapor edilirken, Kuzey ülkeleri Finlandiya, İzlanda, Norveç ve İsveç bu sıklıkta içen öğrencilerin sayısının çok az olduğu ülkeler arasındadır.

Alkol alınan son günde tüketilen toplam alkol miktarı öğrencilerin sıklıkla içtiği, söz gelimi Yunanistan gibi ülkelerde, genellikle düşük olup, tüketim sıklığı düşük olan ülkeler için bunun tersi geçerlidir. Bu gibi bir tabloya sahip ülkeler arasında Kuzey ülkeleri Finlandiya, İzlanda, Norveç ve İsveç bulunmaktadır. Ne var ki bu durumun istisnaları bulunmakta olup, bunlar arasında, öğrencilerin yüksek içme sıklığı ile büyük tüketim miktarları rapor ettiği Danimarka (sınırlı karşılaştırılabilirlik) ve Avusturya yer almaktadır. En büyük ortalama miktarlara sahip ülkeler olan Danimarka (sınırlı karşılaştırılabilirlik) ile Man Adası'nda, ortalama bir öğrencinin tükettiği miktarlar en düşük ortalama tüketim miktarına sahip ülkelerde (Ermenistan, Kıbrıs) olduğundan yaklaşık 3-4 kat fazladır.

Neredeyse tüm ülkelerde erkekler kızlardan daha büyük miktarlarda alkol almaktadır. Buna ilişkin en belirgin tezat, kızların erkeklerden daha çok miktarlarda alkol tüketimi rapor ettiği İzlanda'dır. Ülkelerin büyük çoğunluğunda, erkekler arasında en yaygın görülen içki birayken, ülkelerin yarısından biraz fazlasında kızlar arasındaki en önemli içki sert içkilerdir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, bira en baskın içki olup, alkol alınan son günde tüketilen miktarın (% 100 alkol) yaklaşık % 40'ına karşılık gelmekte, bunu % 30 ile

sert içkiler ve % 13 ile şarap izlemektedir. Bira erkekler arasında daha da yaygın olup, alkol alınan son günde tükettikleri toplam miktarın yaklaşık yarısına karşılık gelmektedir. Kızların daha eşit dağılımlı bir içme alışkanlığı olup, toplam tüketimlerinin yaklaşık üçte birini teşkil eden sert içkiler kızlar için en önemli içki tipini oluşturmaktadır.

Ülke düzeyinde, alkol alınan son güne ilişkin olarak rapor edilen alkol tüketimi ile söz konusu günde algılanan sarhoşluk düzeyi arasında kuvvetli bir pozitif ilişki bulunmaktadır. Bu sebeple, öğrencilerin daha büyük miktarlarda alkol tükettiğini bildirdiği ülkelerde, bu öğrenciler daha yüksek sarhoşluk düzeyleri de rapor etmiştir.

Ortalama olarak, ESPAD öğrencilerinin yarısı yaşamları boyunca en az bir kez, yürürken sendeleyecek, konuşurken dili dolanacak veya isifra edecek kadar sarhoş olmuştur. Öğrencilerin % 39'u için bu gibi olay son 12 ay içinde, % 18'i için de son 30 gün içinde meydana gelmiştir. Ülkeler içinde sarhoşluk sıklıklarına ilişkin olarak cinsiyet farklılıkları bulunmakta olup, bazı ülkelerde erkeklere yönelik oranlar, diğerlerinde ise kızlara yönelik oranlar daha yüksekken, ortalama ESPAD düzeyinde cinsiyet farkı bulunmamaktadır.

Son 12 ay içinde sarhoş olan çok sayıda öğrenci bulunan ülkelerde, son 30 güne ilişkin sarhoşluk oranları da genellikle daha yüksektir. Pek çok öğrencinin sarhoş olduğunu bildirdiği ülkeler arasında genellikle Danimarka (sınırlı karşılaştırılabilirlik), Man Adası, Birleşik Krallık ve Avusturya bulunup, son 30 günde sarhoşluğa ilişkin oranlar % 49 ile % 31 arasında değişmektedir. Merdivenin diğer ucundaki ülkeler arasında Ermenistan (% 2) ve Kıbrıs (% 9) bulunmaktadır.

Sarhoşluğu ölçmenin bir diğer yolu, öğrencilere ne sıklıkla bir seferde beş veya daha fazla içki tükettiklerinin sorulması olmuştur. 'Dönemsel ağır içme'ye ilişkin bu ölçü, sarhoşluk hakkındaki sorudan bir dereceye kadar farklı bir içme paterni sergilemektedir. Sözgelimi Danimarka (sınırlı karşılaştırılabilirlik), Man Adası ve Birleşik Krallık gibi bazı ülkeler, her iki ölçüte ilişkin yüksek puanlar almıştır. Bununla beraber, pek çok öğrencinin son 30 gün içinde dönemsel ağır içme rapor ettiği ülkeler bulunurken, bunlar aynı döneme ilişkin sarhoşluk sıralamasında oldukça düşük sıralarda yer almaktadır. Bu gibi ülkeler arasında Malta, Portekiz, Estonya ve Letonya bulunmaktadır.

ESPAD öğrencilerinin ortalama % 43'ü son 30 gün içinde dönemsel ağır içme vakası rapor etmiş olup, bunlar erkekler arasında (% 47) kızlar arasında (% 39) olduğundan daha fazladır. Ülkelerin büyük çoğunluğunda da erkekler başı çekmektedir. Az sayıdaki ülkede oranlar yaklaşık aynı olmakla beraber, bunu rapor eden kızların erkeklerden fazla olduğu ülkeler de bulunmaktadır. Bunun en çarpıcı örneği, son 30 gün içinde kızların % 42'si ile erkeklerin % 35'inin dönemsel ağır içme vakası rapor ettiği Norveç'tir.

Ortalama olarak, son 30 gün içerisinde dönemsel ağır içme vakaları 1995 ve 1999 arasında, ama ayrıca 2003 ve 2007 arasında da artış göstermiştir. Bu ikinci dönemde, bu durum bilhassa oranların % 35'ten % 42'ye çıktığı kızlar için geçerlidir. 1995 yılında, dönemsel ağır içme erkekler arasında kızlar arasında olduğundan ortalama olarak daha yaygındı ama bu fark 2007 yılında önemli oranda azalmıştır. Dört veri toplama çalışmasının tümü boyunca sürekli bir artış eğilimi bulunan ülkeler arasında Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Malta, Portekiz ve Slovakya Cumhuriyeti bulunmaktadır.

Yakın dönemdeki artışlar ülkelerin yarısından fazlasında görülmektedir. 2003 ve 2007 yılları arasında yaşanan en belirgin artış Portekiz'de olup, son 30 gün içinde dönemsel ağır içme rapor eden öğrencilerin oranı burada % 25'ten % 56'ya yükselerek, yüzde 31 puan artmıştır. Büyük artışlar yaşanan diğer ülkeler arasında (2003'teki bir düşüşün akabinde 1999 düzeyine yakın düzeylere dönen) Polonya (yüzde 16 puan), Fransa (15), Hırvatistan (14) ve Bulgaristan (12) bulunmaktadır.

Bazı öğrenciler son 12 ay boyunca alkol tüketimlerine ilişkin sorunlar rapor etmiştir. Ortalama % 15'i anne babalarıyla ciddi sorunlar yaşadıklarını belirtirken, 'okulda kötü performans', 'arkadaşlarla ciddi sorunlar' ve 'fiziksel kavgalar' şeklinde yanıt verenlere ilişkin oran da yaklaşık aynıydı (% 13). Alkol tüketimlerine ilişkin sorunları olduğunu rapor eden öğrenciler bulunan ülkeler arasında Bulgaristan, Man Adası, Birleşik Krallık ve Letonya yer almaktadır. Ülke düzeyinde, son 30 günde yaşanan sorunlar ile sarhoşluk arasında pozitif bir ilinti bulunmaktadır.

Alkole bağlı çoğu sorun ortalama olarak erkekler arasında daha yaygın görülmektedir. Bu durum bilhassa 'fiziksel kavgalar' ve 'polisle başın derde girmesi' sorunlarında söz konusudur. Bununla beraber, bazı sorunlara yönelik olarak, ortalamalar kızlar arasında yaklaşık olarak aynı ve sorunlardan birisi için ('arkadaşlarla ciddi sorunlar') biraz daha yüksektir.

Özet tablosu. Ülkeye göre, seçilen temel sonuçlar. (Aksi belirtilmedikçe yüzde olarak.) ESPAD 2007.

	Son 30 gün içinde sigara kullanımı	Son 12 ay içinde alkol kullanımı	Son 12 ay içinde sarhoşluk	Alkol alınan son günde alınan alkol miktarı (cl % 100)	Yaşam boyu esrar kullanımı	Esrar dışında herhangi bir yasadışı uyuşturucuya ilişkin yaşam boyu kullanım (1)	Yaşam boyu inhalan kullanımı (2)	Yaşam boyu reçetesiz sakinleştirici/ yatıştırıcı kullanımı	Yaşam boyu hapla beraber alkol kullanımı (3)
Ermenistan	7	66	8	1.6	3	2	5	0	1
Avusturya	45	92	56	5.5	17	11	14	2	12
Belçika (Flandra)	23	83	29	4.3	24	9	8	9	4
Bulgaristan	40	83	45	3.5	22	9	3	3	3
Hırvatistan	38	84	43	5.2	18	4	11	5	8
Kıbrıs	23	79	18	2.1	5	5	16	7	3
Çek Cumhuriyeti	41	93	48	4.5	45	9	7	9	18
Estonya	29	87	42	5.1	26	9	9	7	5
Farö Adaları	33	..	41	..	6	1	8	3	6
Finlandiya	30	77	45	5.7	8	3	10	7	9
Fransa	30	81	36	3.6	31	11	12	15	6
Almanya (7 Bundesländer)	33	91	50	5.1	20	8	11	3	7
Yunanistan	22	87	26	3.1	6	5	9	4	3
Macaristan	33	84	42	4.0	13	7	8	9	12
İzlanda	16	56	..	4.1	9	5	4	7	4
İrlanda	23	78	47	..	20	10	15	3	7
Man Adası	24	93	61	7.3	34	16	17	7	12
İtalya	37	81	27	3.6	23	9	5	10	4
Letonya	41	89	45	..	18	11	13	4	8
Litvanya	34	87	43	4.0	18	7	3	16	5
Malta	26	87	38	3.9	13	9	16	5	11
Monako	25	87	35	2.5	28	10	8	12	5
Hollanda	30	84	36	4.9	28	7	6	7	4
Norveç	19	66	40	5.9	6	3	7	4	4
Polonya	21	78	31	3.9	16	7	6	18	5
Portekiz	19	79	26	..	13	6	4	6	3
Romanya	25	74	26	2.5	4	3	4	4	4
Rusya	35	77	40	2.8	19	5	7	2	4
Slovakya Cumhuriyeti	37	88	50	4.2	32	9	13	5	12
Slovenya	29	87	43	4.5	22	8	16	5	4
İsveç	21	71	37	5.2	7	4	9	7	7
İsviçre	29	85	41	3.9	33	7	9	8	6
Ukrayna	31	83	32	2.8	14	4	3	4	1
Birleşik Krallık	22	88	57	6.2	29	9	9	2	7
Ortalama (ağırlıklandırılmamış)	29	82	39	4.2	19	7	9	6	6
Danimarka (4)	32	94	73	7.5	25	10	6	5	6

(1) 'Esrar dışında herhangi bir yasadışı uyuşturucu' kapsamında ecstasy, amfetaminler, LSD veya diğer halüsinojenler, crack, kokain ve eroin bulunmaktadır.

(2) Inhalanlar: 'kafa yapmak için...(tutkal vs.)'.

(3) Kıbrıs ('farklı hissetmek için') ve Romanya ('daha iyi hissetmek için') dışında 'kafa yapmak için'.

(4) Danimarka: sınırlı karşılaştırılabilirlik.

Yasadışı uyuşturucular

ESPAD ülkelerindeki öğrencilerin üçte biri esrarın kolaylıkla bulunabilir olduğunu düşünmektedir. Erkekler kızlara oranla esrarın biraz daha kolay elde edilebilir olduğunu düşünmekle beraber, cinsiyet farkı oldukça küçüktür. Amfetaminler ve ecstasy'nin esrar kadar kolay bulunabilir olmadığı düşünülmektedir.

2007 anketine göre, ortalama olarak, erkeklerin % 23'ü ve kızların % 17'si yaşamları boyunca en az bir kez yasadışı uyuşturucu denemiştir. 'Herhangi bir yasadışı uyuşturucu' tabiri esrar, amfetamin, kokain, crack, ecstacy, LSD ve eroini kapsamaktadır. Rapor edilen yasadışı uyuşturucu kullanımı ülkeden ülkeye önemli oranda değişmektedir. Çek Cumhuriyeti'nde, öğrencilerin neredeyse yarısı (% 46) bu gibi kullanım rapor etmekte ve Fransa, Man Adası, Slovakya Cumhuriyeti ile İsviçre'de de nispeten çok sayıda öğrenci (yaklaşık üçte bir) bunları kullandığını bildirmektedir. Kıbrıs, Farö Adaları, Norveç ve Romanya'da sadece % 6 civarında öğrenci yasadışı uyuşturucu kullandığını rapor etmiştir. Kuzey ülkeleri ile doğu Avrupa'da genellikle daha düşük yaygınlık oranları görülmektedir.

Yasadışı uyuşturucu denemiş olan öğrencilerin büyük çoğunluğu esrar kullanmıştır. Öğrencilerin % 19'u tarafından yaşam boyu esrar kullanımı rapor edilirken, % 7'si indekste yer alan diğer uyuşturuculardan biri veya daha fazlasını denemiştir. Ecstasy, kokain ve amfetaminler çok az arayla (her biri % 3) takip etmekte olup, LSD, crack ve eroin daha az rapor edilmiştir (% 1-2). Bulgaristan, Estonya, Man Adası, Letonya ve Slovakya Cumhuriyeti 2007'de yaşam boyu ecstasy kullanımına ilişkin olarak ilk beş arasındadır (yaygınlık oranları % 6-7 civarındadır).

Yasadışı uyuşturucu indeksinde yer almayıp hakkında bilgi istenilen diğer uyuşturucular sihirli mantarlar, GHB ve anabolik steroidlerdir. Sihirli mantara ilişkin yaşam boyu kullanım rapor edenlerin oranı % 3 iken, GHB ve steroidler % 1 tarafından ileri sürülmüş olup, bu oran rapor edilen damardan uyuşturucu kullanma deneyimi oranıyla aynıdır.

Esrar en sık kullanılan yasadışı uyuşturucu olduğundan, bu maddeye daha yakından bakmak gerekir. Son 12 ay içinde esrar kullanımı tüm öğrencilerin % 14'ü tarafından rapor edilirken, son 30 günde kullanım erkeklerin % 9'u ve kızların % 6'sı tarafından rapor edilmiştir (ortalama % 7). En yüksek yaygınlıklı ülkelerde (Çek Cumhuriyeti ile Man Adası), altı öğrenciden biri son 30 gün içinde esrar kullandığını rapor etmiş olup, bu durum bu ülkelerde daha düzenli bir esrar tüketimi bulunduğuna işaret etmektedir.

Ermenistan, Farö Adaları, Finlandiya, Norveç, Romanya ve İsveç'te sadece % 1-2 oranında öğrenci bu gibi yakın zamanda kullanım rapor etmiştir. Yüksek yaygınlığa sahip ülkeler en çok batı Avrupa'da bulunmaktadır.

Hepsinde olmamakla beraber, çoğu ülkede, bilhassa da yüksek yaygınlıklı ülkelerde, son 30 günde esrar kullanan erkeklerin oranı kızlardan fazladır. Pek çok öğrencinin son 30 gün içinde esrar kullandığını rapor ettiği ülkeler, çoğu durumda, pek çok öğrencinin esrar kullanma fırsatı bulup da kullanmadığı ülkelerle aynıdır.

Avrupa'da gençler arasında esrar kullanımına ilişkin nispeten yüksek yaygınlık oranları, bunun birey ve toplum için olası olumsuz etkileri sorusunu gündeme getirmektedir. Tercihli CAST ölçekli modülün analiz edilmesiyle, bu gibi veri sağlayan 17 ESPAD ülkesinde esrara bağlı sorunlara ilişkin risk tahmin edilmiştir. Genel olarak, geçmiş yılda esrar kullananların yedide biri (% 14) esrara bağlı sorun geliştirme riski yüksek olarak sınıflandırılmış olup, ülkeler arasında yüksek riskli kullanıcıların ortalama yaygınlığı % 2'dir. Esrar kaynaklı riske ilişkin ülkeye özel farklılıklar bulunmuş olup, bir popülasyondaki yüksek riskli kullanıcı yüzdesi tek tek ülkelerdeki esrar kullanımına ilişkin yaygınlık oranlarına karşılık gelmektedir. Diğer bir deyişle, popülasyon düzeyinde, yüksek riskli kullanıcıların yaygınlığı esrar kullanımının yaygınlık oranıyla artmaktadır.

Dört dalganın hepsi için karşılaştırılabilir verilere sahip ESPAD ülkelerinde, 1995 yılında öğrencilerin % 12'si yasadışı uyuşturuculara yönelik yaşam boyu yaygınlık rapor ederken, bu oran 2003'te % 21'e çıkmıştır. Ancak 2007 sonuçları, bu yılda öğrencilerin sadece % 18'i bu gibi deneyim rapor ettiğinden, yasadışı uyuşturucu kullanımındaki artış eğiliminin sona erdiğine işaret etmektedir. Bu gelişme her iki cinsiyet için de hemen hemen aynı olup, kızlar sürekli olarak erkeklerin yaklaşık yüzde beş puan altındadır.

2003 ve 2007 yılları arasındaki genel eğilim düşüşe işaret etmekle beraber, birkaç ülkede 2007'ye yönelik olarak artışlar gözlemlenmiştir. Estonya ve Slovakya Cumhuriyeti'nde dört ölçüm noktası arasında sürekli artışlar yaşanırken (1995-2007), Çek Cumhuriyeti, Litvanya ve Malta'da da, bu dönemin tamamı göz önüne alındığında, bir artış eğilimi görülmektedir.

Hiçbir ülkede sürekli bir düşüş görülmemekle beraber, bütün dönem değerlendirildiğinde, İrlanda ve Birleşik Krallık'ta yasadışı uyuşturucu kullanımı önemli oranda düşerken (kabaca yüzde 14 puanlık düşüş), Farö

Adaları'nda da küçük bir düşüş görülmüştür (1995 ve 2007 arasında yüzde 6 puanlık düşüş). Estonya ve Birleşik Krallık 2007'de aynı yaygınlık düzeyine sahipken (% 28), bu noktaya aksi yönlerden ulaştıkları söylenebilir; Estonya durumunda 1995 yılında % 8'den bir artış, Birleşik Krallık'ta ise % 42'den bir düşüş yaşanmıştır.

Ülke düzeyinde yasadışı uyuşturucu kullanımı ile esrar kullanımı arasında yüksek bir ilişkili varyasyon bulunduğundan, yaşam boyu esrar kullanımının gelişimi de, son derece doğal olarak, yukarıda yasadışı uyuşturucular için söylenenlerle aşağı yukarı aynıdır. Her ikisi de nispeten yakın zamanda esrar kullanımına ilişkin biraz daha yüksek oranlar sergilemekte ve söz konusu dönemde cinsiyet farkı değişmemektedir.

Bilhassa 2003 ve 2007 yılları arasında hiçbir ülkede yakın zamanda esrar kullanımında artış yaşanmadığı düşünüldüğünde, genel izlenim, ESPAD ülkelerinde yasadışı uyuşturucu kullanımında 1995 ve 2003 yılları arasında yaşanan artışın, düşmediyse bile, en azından durduğu yönündedir.

Diğer maddeler

Yaşam boyu reçetesiz sakinleştirici veya yatıştırıcı kullanımı en yaygın olarak, 2007 anketinde öğrencilerin yaklaşık % 15'inin bu gibi kullanım rapor ettiği Polonya, Litvanya, Fransa ve Monako'da bildirilmiş olup, en düşük düzeyler Ermenistan, Avusturya, Rusya ve Birleşik Krallık'taki öğrenciler tarafından rapor edilmiştir (% 0-2). Ortalama olarak, bu uyuşturuculara ilişkin reçetesiz kullanım rapor eden kızların oranı erkeklerden biraz fazla olup (% 8'e karşılık % 5), ilk sekiz ülkede bunu rapor eden kızların oranı erkeklerin iki katı olmuştur. Ülkelerin yaklaşık yarısında ise cinsiyet farkı söz konusu değildir. Genel eğilim 1995 ve 2007 yılları arasında oldukça durağan olup, bu durum ayrı ayrı cinsiyetler kadar münferit ülkeler için de geçerlidir.

Kafa yapmak için alkolün haplarla ('ilaçlar') birlikte kullanımı 2007 yılında ortalama % 6'lık bir oran tarafından rapor edilmiştir. Bunu yapan kızların oranı erkeklerden biraz fazlaydı (% 8'e karşılık % 5). Bu değişken yukarıda sözü edilen farmasötik ilaç kullanımına ilişkin diğerlerle bazı benzerlikler sergilemektedir. Öncelikle, bu iki değişken için yaşam boyu yaygınlık bildiren öğrencilerin oranı aşağı yukarı aynı büyüklüktedir. İkincisi, bu davranış zaman içerisinde, en azından ortalama olarak dört dalganın tümü için veri bulunan ülkelerde (Çek Cumhuriyeti

ve Slovakya Cumhuriyeti'ndeki artış eğilimleri ile Finlandiya, İsveç ve Birleşik Krallık'taki düşme eğilimleri haricinde), oldukça karardır. Üçüncü ve son olarak ise, bu değişken kızların zaman içerisinde sürekli çoğunlukta olduğu birkaç değişkenden bir diğeridir. 1995-2007 boyunca, kızlar erkeklerin yaklaşık yüzde dört puan üzerindeydi. 2007 'de hapla birlikte yaşam boyu alkol kullanımına yönelik en yüksek yaygınlığa sahip ülke Çek Cumhuriyeti (% 18) olup, Ermenistan ve Ukrayna (% 1) için bilhassa düşük düzeyler gözlemlenmiştir.

Kıbrıs, Man Adası, Malta ve Slovenya'daki öğrenciler 2007'de inhalanlara yönelik en yüksek yaşam boyu yaygınlık oranlarını (% 16) rapor ederken, Bulgaristan, Litvanya ve Ukrayna'da bu oran sadece % 3'tür. Tüm ESPAD ülkeleri için inhalanlara ilişkin ortalama yaşam boyu kullanım oranı % 9 olup, birleşik düzeyde cinsiyet farkları bulunmamaktadır. Son 12 ay ile son 30 gün içinde kullanıma yönelik oranlar ülkeler arasında genel olarak yaşam boyu kullanım oranlarını izlemektedir. Tipik bir coğrafi dağılım gözlemlenmemektedir – inhalan kullanımına ilişkin en yüksek oranlar Avrupa'nın farklı bölgelerinden rapor edilmiştir. Yaşam boyu yaygınlık oranları dört dalganın tümü için veri bulunan ülkeler arasında 1995-2007 döneminde nispeten değişmeden kalmıştır. En büyük düşüşler Litvanya ile Birleşik Krallık'ta (yaklaşık yüzde 12 puanlık düşüş) meydana gelmiş olup, Finlandiya ve Slovakya Cumhuriyeti için bunun aksi yönünde bir gelişim gözlenmiştir (6 puanlık artış).

Sonuç niyetine

İyi bilinmektedir ki, bireysel düzeyde, farklı maddelerin kullanımı arasında genellikle bir ilişki bulunur. 2007 verilerinde, birleşik ülke düzeyinde farklı maddelerin kullanımı arasında belirgin ilişkiler bulunmakta olup, pek çok öğrencinin yakın zamanda (son 30 gün içinde) alkol kullanımı ve sarhoşluk rapor ettiği ülkelerde, daha çok sayıda öğrencinin yasadışı uyuşturucu, inhalan ve hapla birlikte alkol kullanımı (ve tersi) rapor etmesinin olası olduğu sonucuna varılabilir. Reçetesiz sakinleştirici veya yatıştırıcı kullanımı ise yukarıda söz edilen maddelerin kullanımıyla birleşik ülke düzeyinde ilinti sergilememektedir.

2007 sonuçlarının ülke başına genel bir değerlendirmesini sunmak üzere dokuz temel değişken seçilmiştir: son 12 ay içinde herhangi bir alkollü içki tüketimi, son 12 ay içinde sarhoş olma, alkol alınan son günde tüketilen alkol miktarı (% 100 alkol), son 30 günde sigara içme, yaşam boyu marihuana veya haşhaş (esrar) kullanımı, esrar dışında

herhangi bir yasadışı uyuşturucuya ilişkin yaşam boyu kullanım, yaşam boyu inhalan kullanımı, yaşam boyu reçetesiz sakinleştirici veya yatıştırıcı kullanımı ve kafası iyi olmak için yaşam boyu hapla birlikte alkol kullanımı.

Temel değişkenlere ilişkin münferit ülke yaygınlık oranları tüm ülke ortalamalarıyla karşılaştırılmıştır. Dokuz ölçütün çoğu için ortalamanın civarında veya üzerinde puan alan ülkeler Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Danimarka (sınırlı karşılaştırılabilirlik), Almanya (7 Bundesländer), Man Adası, Slovakya Cumhuriyeti ve Birleşik Krallık'tır. Genellikle ortalama civarında veya ortalamanın altında sonuçlar elde edilen ülkeler Ermenistan, Kıbrıs, Yunanistan, İzlanda, Portekiz ve Romanya'dır. Farö Adaları da, değişkenlerin ikisi için eksik bilgileri bulunmakla beraber, listeye eklenebilir.

Coğrafi açıdan birbirine uzak iki ülke olan Ermenistan ve Man Adası madde kullanımına ilişkin olarak da birbirine en uzak olan ülkelerdir. Karşılaştırma yapılan tüm temel değişkenler için, Ermeni öğrenciler ortalamanın oldukça altında düzeyler rapor ederken, Man Adası'ndaki öğrenciler ikisi dışındaki tüm ölçütler için ortalamanın oldukça üzerindedir. Söz gelimi, Man Adası'nda son 12 ayda sarhoşluk, yaşam boyu esrar kullanımı veya esrar dışında herhangi bir uyuşturucu kullanımı rapor eden öğrencilerin oranı Ermeni öğrencilere kıyasla yaklaşık on kat fazladır.

Yukarıda temel değişkenler için yüksek sıralarda yer aldığı söylenen yedi ülkeden beşi sınır komşusu olup, Avrupa'nın görece ortasında yer almaktadır. Diğer ikisi, yani Man Adası ile Birleşik Krallık sınırdaş olup, diğer yüksek yaygınlıklı ülkelere pek uzak değildir. Yukarıda altı (hatta Farö Adaları da sayılırsa, yedi) ülkenin temel değişkenler için düşük yaygınlık oranları sergilediği belirtilmiştir. Bu ülkeler biraraya kümelenmemiştir. Aksine; birbirlerine nispeten uzak olup, tüm Avrupa'ya yayılmışlardır. Romanya haricindeki düşük yaygınlıklı ülkeler Avrupa kıtasının sınırlarında yer almaktadır.

Dört dalganın hepsinden veri bulunan tüm ülkeler için madde kullanımına ilişkin genel eğilimler söz konusu değişkene bağlı olarak biraz farklı bir gelişim sergilemektedir. Tüm dönem için son 30 günde sigara kullanımında bir düşüş gözlemlenmiştir. Cinsiyet farkı 1995'te yüzde dört puan olup, bu küçük fark 2007 yılında tamamen kaybolmuştur. Yasadışı uyuşturuculara – en başta esrar olmak üzere – ilişkin yaşam boyu kullanımda 1995 ve 2003 yılları arasında görülen artış eğilimi sona ermiştir; 2007'ye yönelik oranlar 2003'e yönelik oranların yüzde

üç puan altındadır. Son 12 ay içinde alkol kullanımı, yaşamboyu reçetesiz sakinleştirici veya yatıştırıcı kullanımı, yaşam boyu hapla birlikte alkol kullanımı ve yaşam boyu inhalan kullanımında dört dalga boyunca hemen hemen hiç değişiklik görülmemektedir. Yasadışı uyuşturucular veya bahsi geçen diğer maddeler için cinsiyet farklarında belirgin değişiklikler olmamıştır.

Bununla beraber, 1995-2007 boyunca dönemsel ağır içme hususunda bir artış eğilimi gözlemlenmiş olup (yüzde 9 puanlık artış), bu durum daha ziyade bazı ülkelerde kızlar arasında rapor edilen artan yaygınlık oranlarıyla açıklanmaktadır. Madde kullanımına ilişkin olarak, dönemsel ağır içme haricinde, çoğu ölçüt için yakın zamanda (2003-2007) ortalama olarak kararlı bir durum veya hafif bir düşme eğilimi görülmektedir.

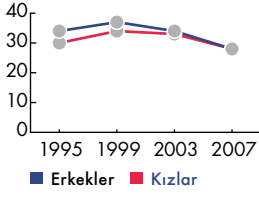
Dolayısıyla, ESPAD öğrencileri arasında madde kullanımındaki uzun vadeli değişimlere ilişkin genel izlenim, bu gibi veriler bulunan ülkeler temel alındığında, bu dönem boyunca bir artış sergileyen dönemsel ağır içme ölçütü dışında, durumun iyileşmiş olduğu yönündedir.

Ancak münferit ülkelerdeki eğilimler genel izlenimden farklı yönler alabilmektedir. Yakın zamandaki değişikliklere ilişkin olarak, Belçika (Flandra), İzlanda, İrlanda, İsviçre ve Birleşik Krallık'taki öğrenciler değişkenlerin pek çoğu için genellikle düşmüş düzeylerde madde kullanımı rapor etmektedir. Daha yeni artışlar görülen ülkeler Letonya ve Slovakya Cumhuriyeti'dir. Alkol değişkenleri artış eğilimleri sergilerken, aynı zamanda yasadışı uyuşturucu gibi diğer madde kullanımına yönelik bazı düşüşler görülen Fransa, Portekiz ve Slovenya'da daha karışık bir gelişme göze çarpmaktadır. Alkol ve sigara kullanımı düşerken yasadışı uyuşturucu kullanımı artan Litvanya ve Rusya'da (Moskova) ise bunun aksi bir durum söz konusudur.

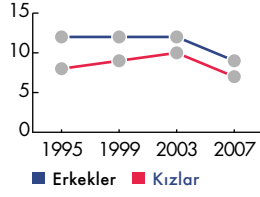
Bazı uzun vadeli ülke eğilimlerinden de söz edilebilir. Söz gelimi, madde kullanımına ilişkin çoğu ölçütün dört anketin tümünde birden hiçbir artış göstermediği ülkelere örnek olarak Birleşik Krallık verilebilir. Aslında, karşılaştırma yapılan çoğu değişken için, Birleşik Krallık'taki öğrenciler bir düşüş veya en kötü ihtimalle dengelenmiş bir durum sergilemektedir. Dönem boyunca en azından genel anlamda dengelenmiş bir durum ve pek çok değişken için de bir düşme eğilimi sergileyen diğer ülkelere örnek olarak Finlandiya, İzlanda, İrlanda ve İsveç gösterilebilir.

Uzun vadeli düşme eğilimden ziyade artış eğilimi sergileyen ülkeler Çek ve Slovakya Cumhuriyetleri'dir. Bu durum, bir dereceye kadar, Estonya ve Litvanya için de

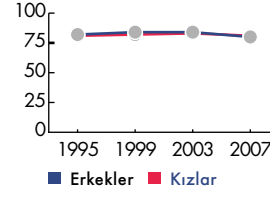
Özet şekli. Cinsiyete göre, 16 madde kullanımı ölçütlerindeki eğilimler. 1995-2007. Her değişken için eğilim verisi sunan 17-20 ülkeye yönelik ortalama yüzdeler..

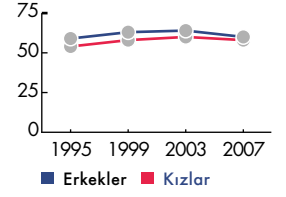
Cinsiyete göre, son 30 gün içinde sigara kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 20 ülkeye yönelik ortalamalar.

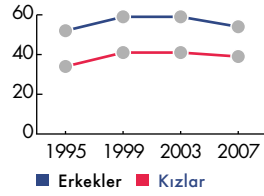
Cinsiyete göre, 13 yaşında veya daha erken yaşta günlük sigara kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 20 ülkeye yönelik ortalamalar.

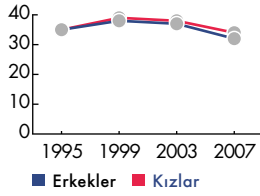
Cinsiyete göre, son 12 ay içinde herhangi bir alkollü içki kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 19 ülkeye yönelik ortalamalar.

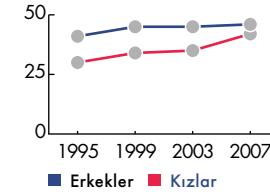
Cinsiyete göre, son 30 gün içinde herhangi bir alkollü içki kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 19 ülkeye yönelik ortalamalar.

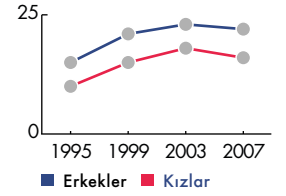
Cinsiyete göre, son 30 gün içinde bira tüketimi. 1995-2007. Yüzdeler. 20 ülkeye yönelik ortalamalar.

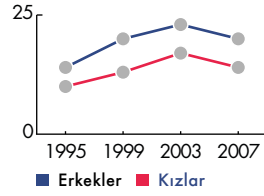
Cinsiyete göre, son 30 gün içinde şarap tüketimi. 1995-2007. Yüzdeler. 20 ülkeye yönelik ortalamalar.

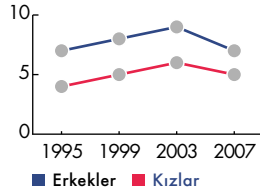
Cinsiyete göre, son 30 gün içinde bir seferde beş veya daha fazla içki içtiğini rapor edenlerin oranı. 1995-2007. Yüzdeler. 17 ülkeye yönelik ortalamalar.

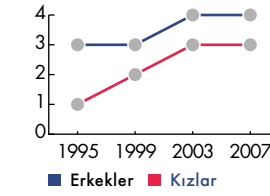
Cinsiyete göre, yaşam boyu herhangi bir yasadışı uyuşturucu kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 20 ülkeye yönelik ortalamalar.

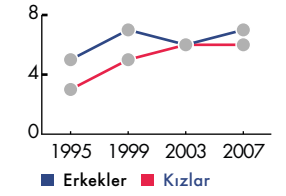
Cinsiyete göre, yaşam boyu marihuana veya haşhaş kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 20 ülkeye yönelik ortalamalar.

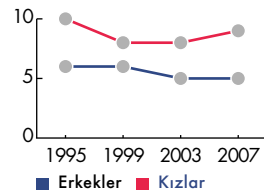
Cinsiyete göre, son 30 gün içinde marihuana veya haşhaş kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 19 ülkeye yönelik ortalamalar.

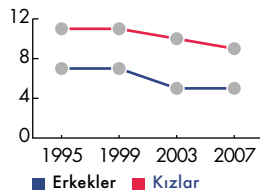
Cinsiyete göre, 13 yaşında veya daha erken yaşta esrar kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 19 ülkeye yönelik ortalamalar.

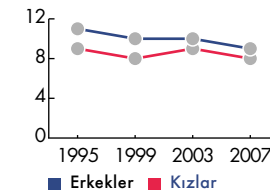
Cinsiyete göre, yaşam boyu marihuana veya haşhaş dışında herhangi bir yasadışı uyuşturucu kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 20 ülkeye yönelik ortalamalar.

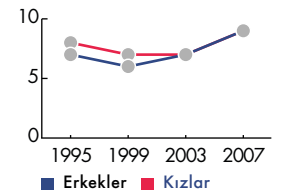
Cinsiyete göre, doktor reçetesi olmaksızın yaşam boyu sakinleştirici veya yatıştırıcı kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 20 ülkeye yönelik ortalamalar.

Cinsiyete göre, yaşam boyu hapla beraber alkol kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 17 ülkeye yönelik ortalamalar.

Cinsiyete göre, yaşam boyu inhalan kullanımı. 1995-2007. Yüzdeler. 18 ülkeye yönelik ortalamalar.

Tütün, alkol, inhalan, sakinleştirici veya yatıştırıcı ve yasadışı uyuşturucudan yaşam boyu yoksunluk. 1995-2007. Yüzdeler. 17 ülkeye yönelik ortalamalar.

geçerli olmakla beraber, 2007'deki son dalgadan elde edilen rakamlar dengelenmiş bir duruma (ama 1990'larda görülen daha düşük düzeylere bir dönüşe değil) işaret etmektedir. Madde kullanımında uzun vadeli düşüşler gözlemlenen ülkeler genellikle batı Avrupa'da bulunmaktadır olup, artış sergileyen ülkeler genellikle doğu Avrupa'da yer almaktadır. Bu durum bilhassa 2003 ve 2007 yılları arasında görülen artışlar için geçerlidir.

Toparlamak gerekirse, ESPAD projesinin son 12 yılı boyunca eğilimlerde gözlenen gelişmeler ülkelerin çoğunda sigara içmeye ilişkin bir düşüşe işaret etmektedir. Son 12 ayda veya son 30 gün içinde alkol kullanımına ilişkin olarak da durum aşağı yukarı değişmeden kalmıştır. Diğer yandan, dönemsel ağır içme oranlarında bu dönem boyunca küçük ama sürekli bir artış meydana gelmiştir. Yasadışı uyuşturucu kullanımında hala esrar kullanımı başı çekmektedir. 2003 yılında esrara yönelik olarak en yüksek yaygınlığa sahip altı ülkenin dördünde 2007'de bir düşüş yaşanmış olup, yakın zamanda (son 30 gün içinde) esrar kullanımına yönelik olarak tek bir ülkede bile artış

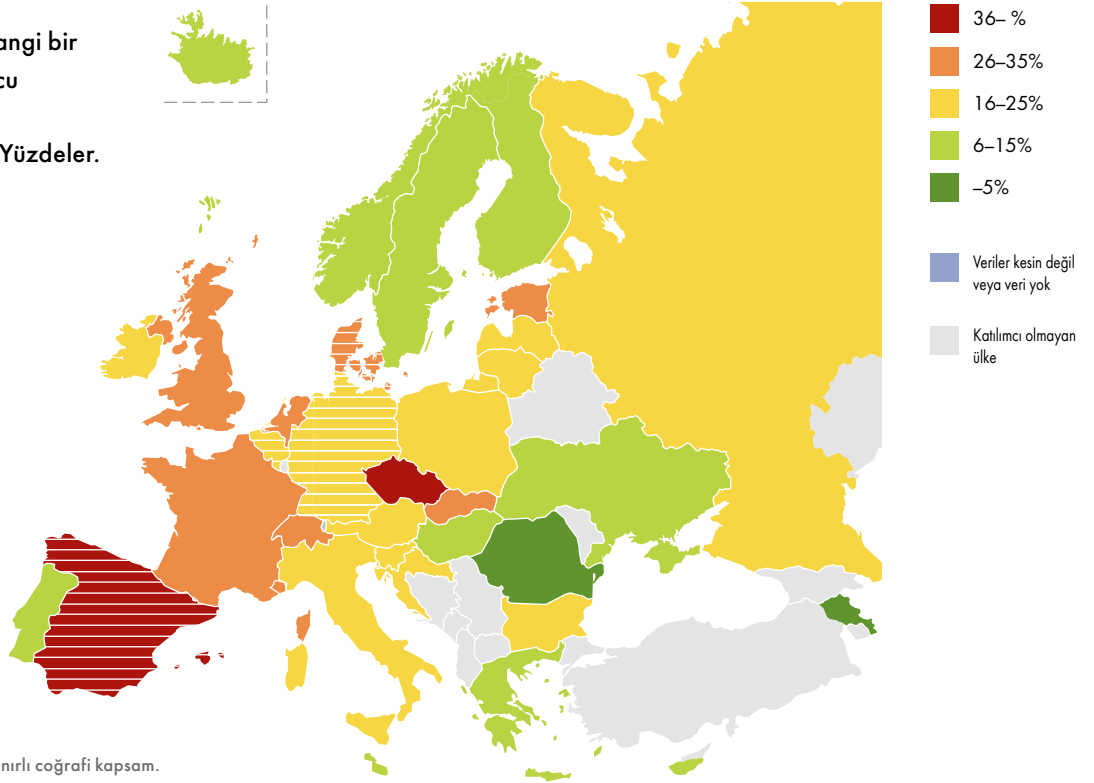
gözlemlenmemiştir. Yasadışı uyuşturucu kullanımına ilişkin genel izlenim, 1995 ve 2003 yılları arasındaki artış eğiliminin artık sona erdiği yönünde olup, 2007'ye ilişkin oranlar 2003'e yönelik oranlardan biraz düşüktür.

2007 tarihli ESPAD veri toplama çalışması öğrencilerin madde kullanımı hakkında pek çok yeni ve önemli bilgi sağlamıştır. Gelecekte ne kadar fazla veri toplama çalışması yapılırsa, eğilimler de o kadar net bir şekilde resmedilecektir. Yasadışı uyuşturucu kullanımı eğilimlerindeki değişikliğin ve sigara tüketimindeki düşüşün sürüp sürmeyeceğini ve dönemsel ağır içmenin yaygınlaşmaya devam edip etmeyeceğini görmek için şimdiden bir sonraki anketi bekliyoruz. Bir sonraki veri toplama çalışması sadece bu sebeple değil, ayrıca yeni ülkelerin (Ermenistan ve Monako) yanı sıra 2008'deki ek veri toplama çalışmasına katılan beş yeni ülkeye ilişkin ilk takip çalışması olacağı için de önemli olacaktır. Hali hazırda ESPAD projesine dahil olan 40'ın üzerindeki ülkeye ek olarak, gelecek ankete daha da fazla Avrupa ülkesinin katılmasını umuyoruz.

Uyuşturucuya özel önemli rakamlar

Şekil 1a

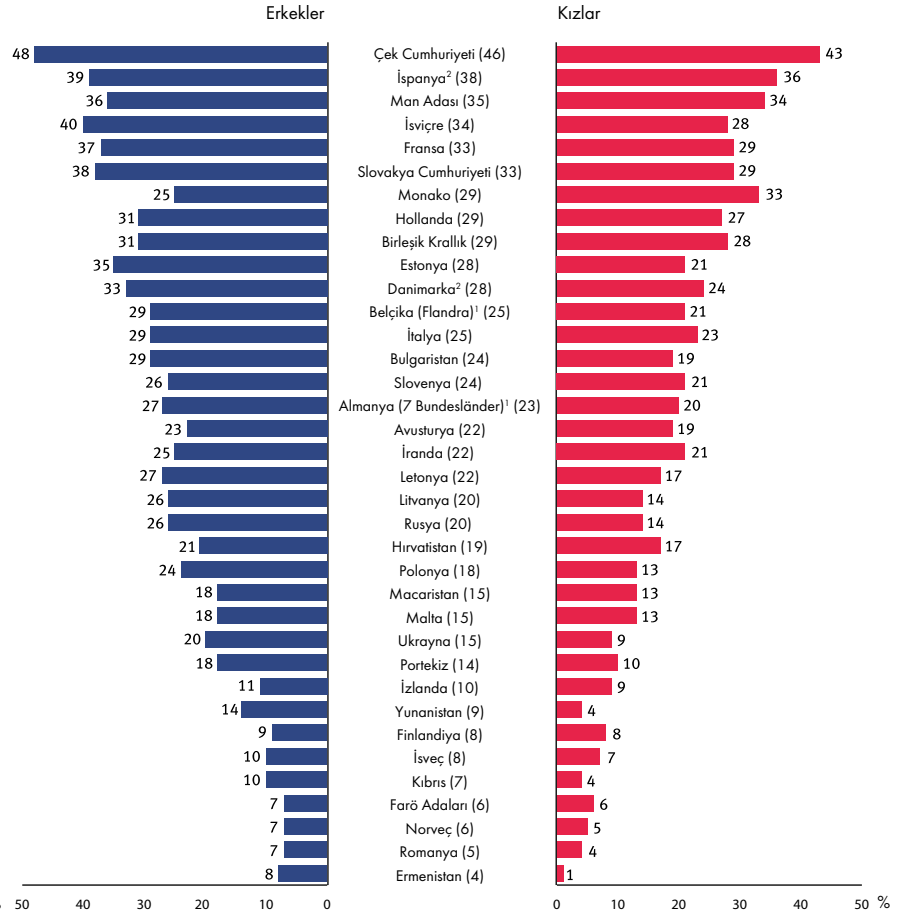
Yaşam boyu herhangi bir yasadışı uyuşturucu kullanımı (%). Tüm öğrenciler. 2007. Yüzdelere.

(¹) Belçika ve Almanya: sınırlı coğrafi kapsam.

(²) Danimarka ve İspanya: sınırlı karşılaştırılabilirlik.

(³) 'Herhangi bir yasadışı uyuşturucu' kapsamında esrar, ecstasy, amfetaminler, LSD veya diğer halüsinojenler, crack, kokain ve eroin bulunmaktadır.

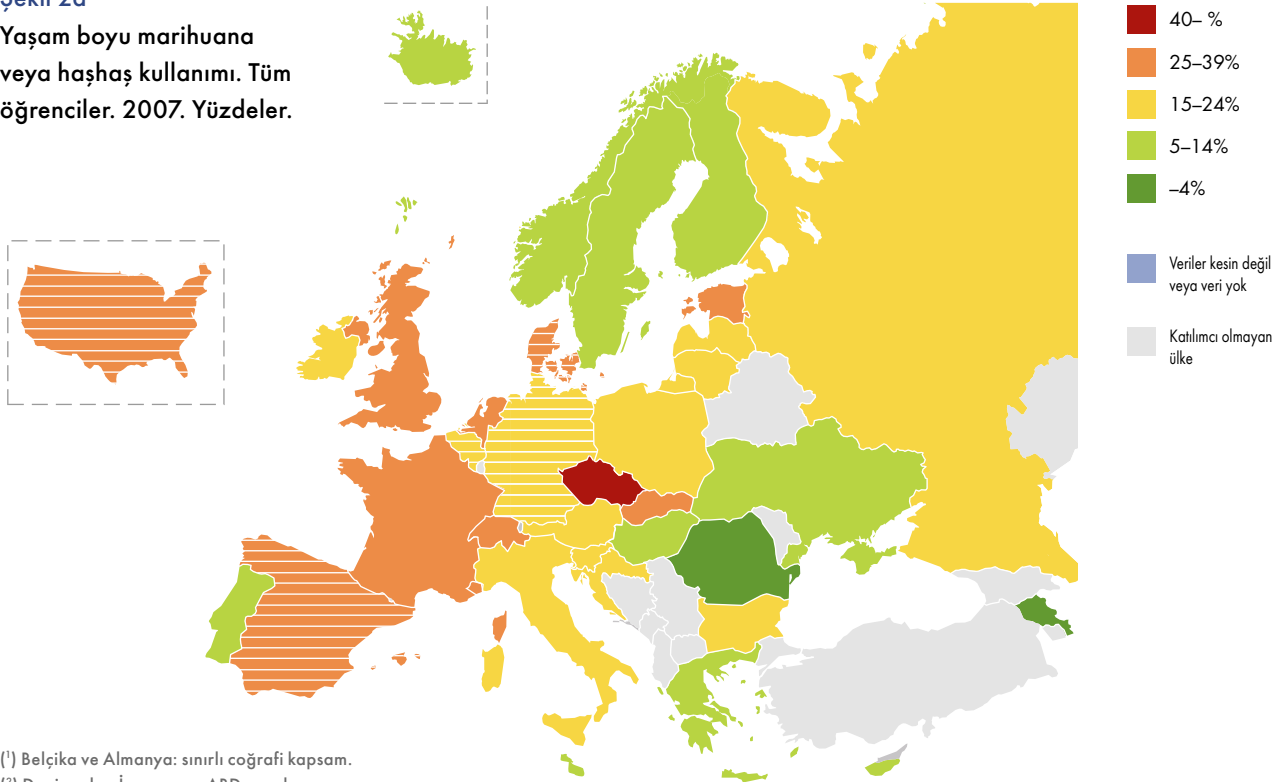

Şekil 1b

Cinsiyete göre, yaşam boyu herhangi bir yasadışı uyuşturucu kullanımı (%). 2007. Yüzdelere.

Şekil 2a

Yaşam boyu marihuana
veya haşhaş kullanımı. Tüm
öğrenciler. 2007. Yüzdelar.

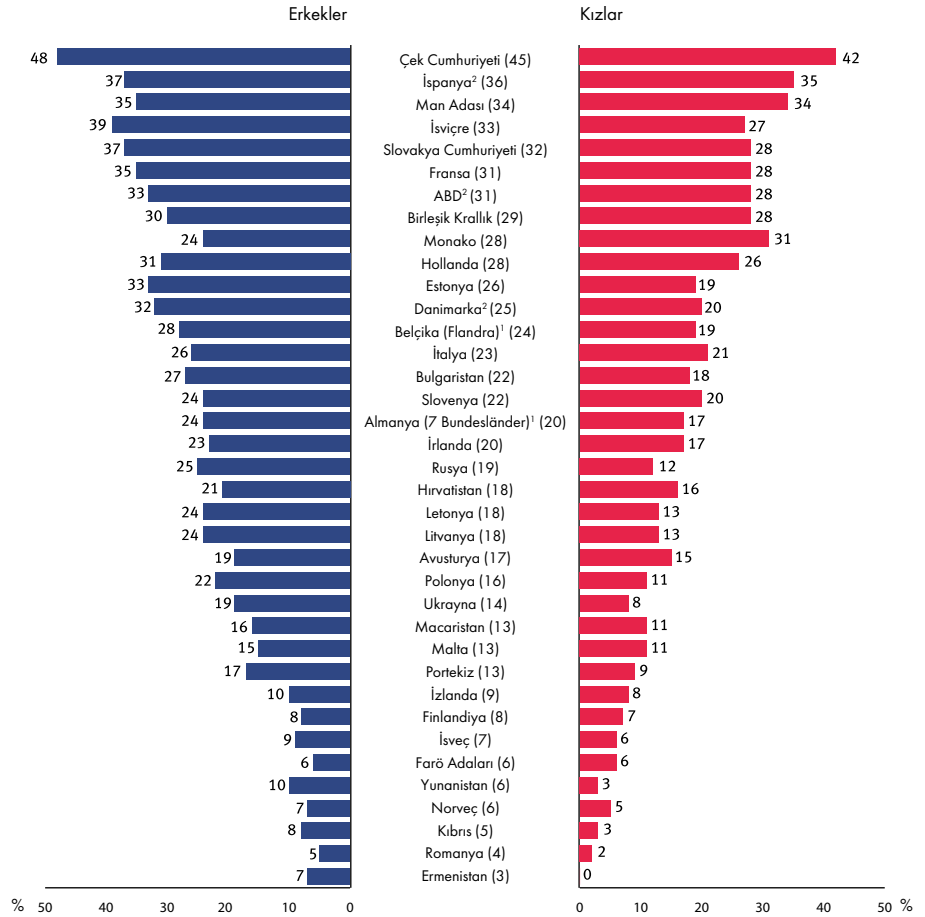

(¹) Belçika ve Almanya: sınırlı coğrafi kapsam.

(²) Danimarka, İspanya ve ABD: sınırlı
karşılaştırılabilirlik.

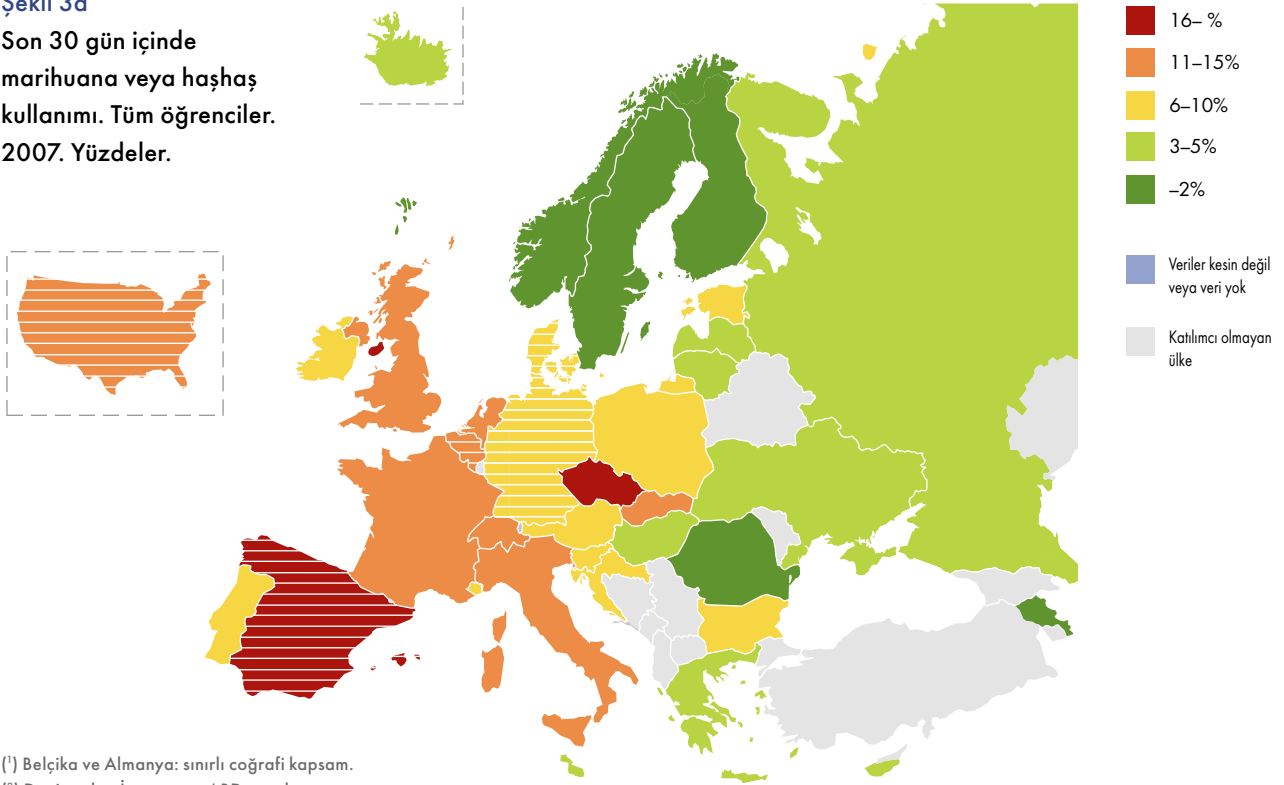
Şekil 2b

Cinsiyete göre, yaşam boyu
marihuana veya haşhaş
kullanımı. 2007. Yüzdelar.

Şekil 3a

Son 30 gün içinde
marihuana veya haşhaş
kullanımı. Tüm öğrenciler.
2007. Yüzdeler.

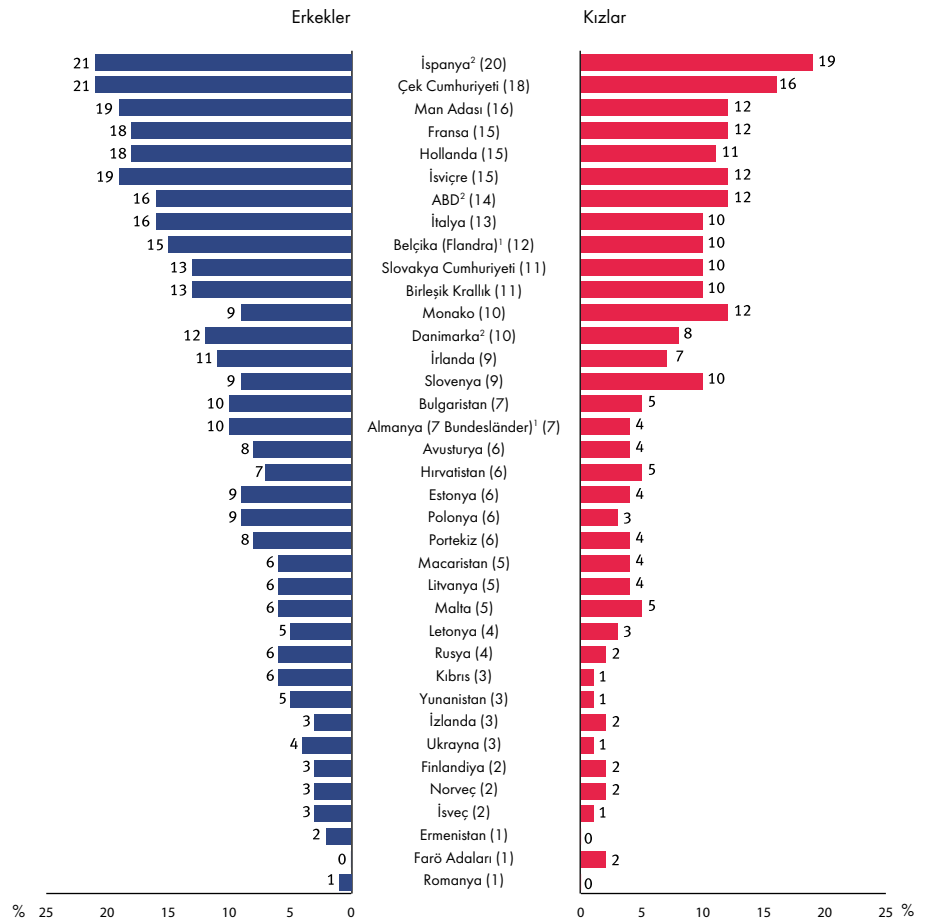

(¹) Belçika ve Almanya: sınırlı coğrafi kapsam.

(²) Danimarka, İspanya ve ABD: sınırlı
karşılaştırılabilirlik.

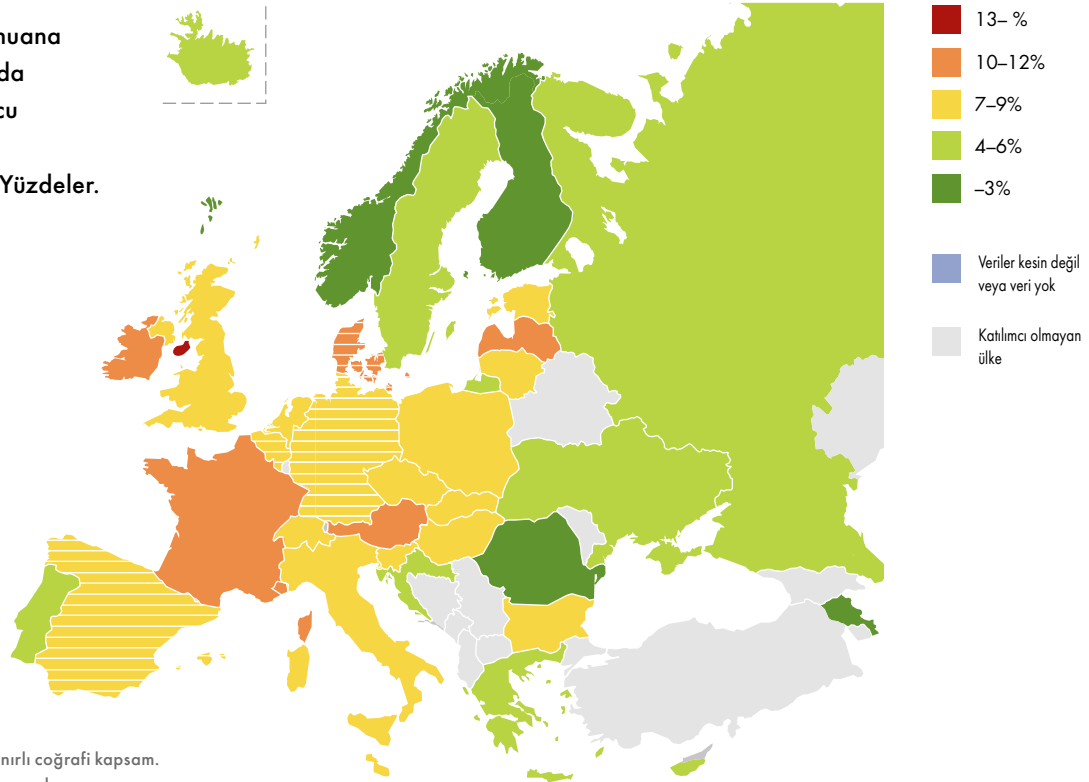
Şekil 3b

Cinsiyete göre, son 30 gün
içinde marihuana veya haşhaş
kullanımı. 2007. Yüzdeler.

Şekil 4a

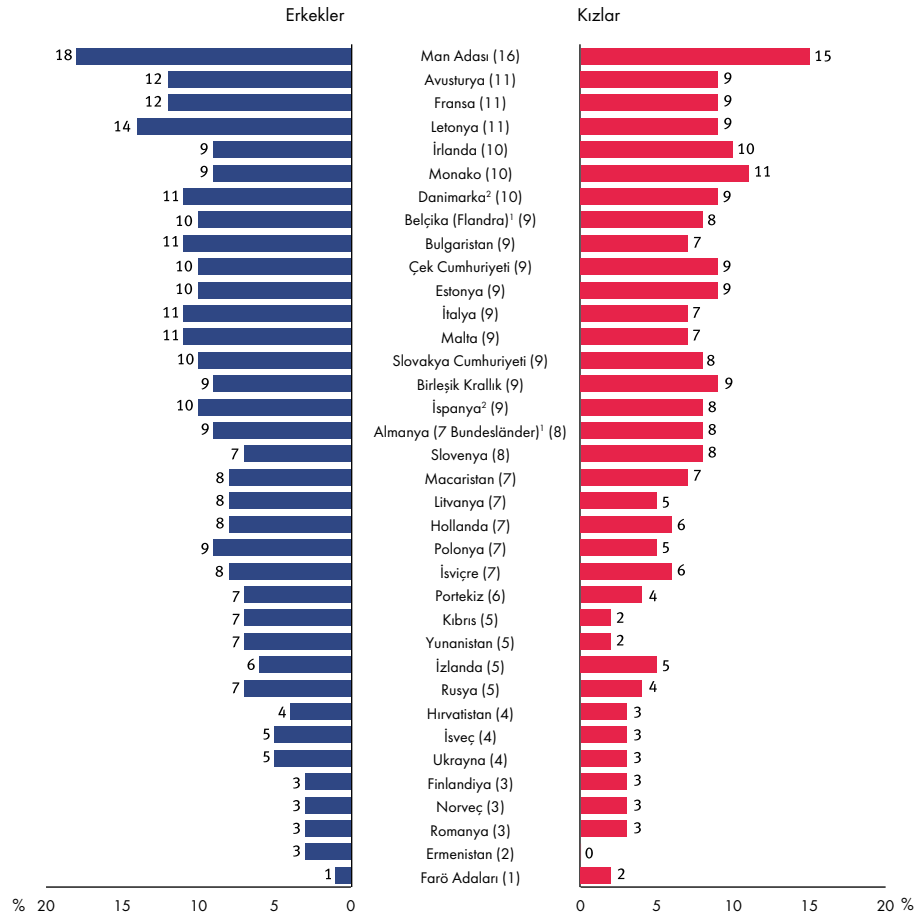
Yaşam boyu marihuana veya haşhaş dışında yasadışı uyuşturucu kullanımı (%). Tüm öğrenciler. 2007. Yüzdelere.

(¹) Belçika ve Almanya: sınırlı coğrafi kapsam.

(²) Danimarka ve İspanya: sınırlı karşılaştırılabilirlik.

(^a) 'Esrar dışında herhangi bir yasadışı uyuşturucu' kapsamında ecstasy, amfetaminler, LSD veya diğer halüsinojenler, crack, kokain ve eroin bulunmaktadır.

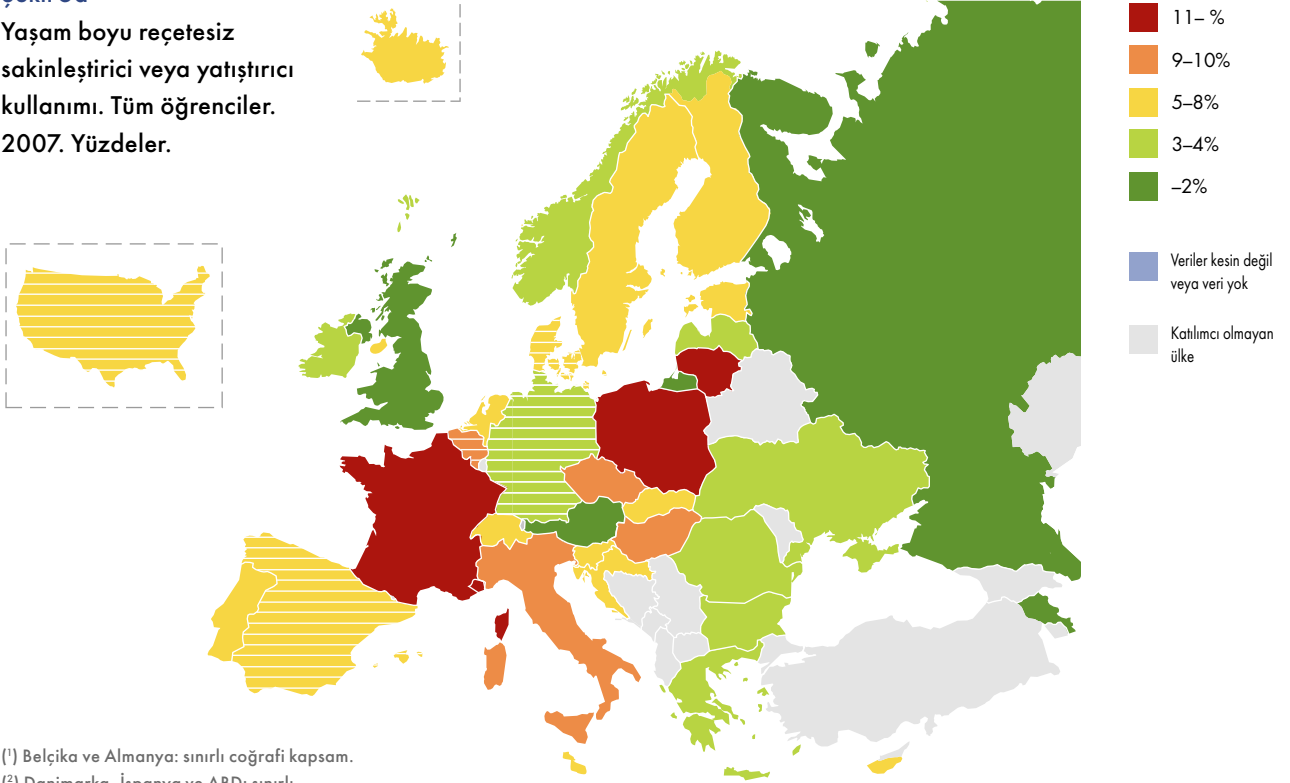

Şekil 4b

Cinsiyete göre, yaşam boyu marihuana veya haşhaş dışında yasadışı uyuşturucu kullanımı (a). 2007. Yüzdelere.

Şekil 5a

Yaşam boyu reçetesiz
sakinleştirici veya yatıştırıcı
kullanımı. Tüm öğrenciler.
2007. Yüzdeler.

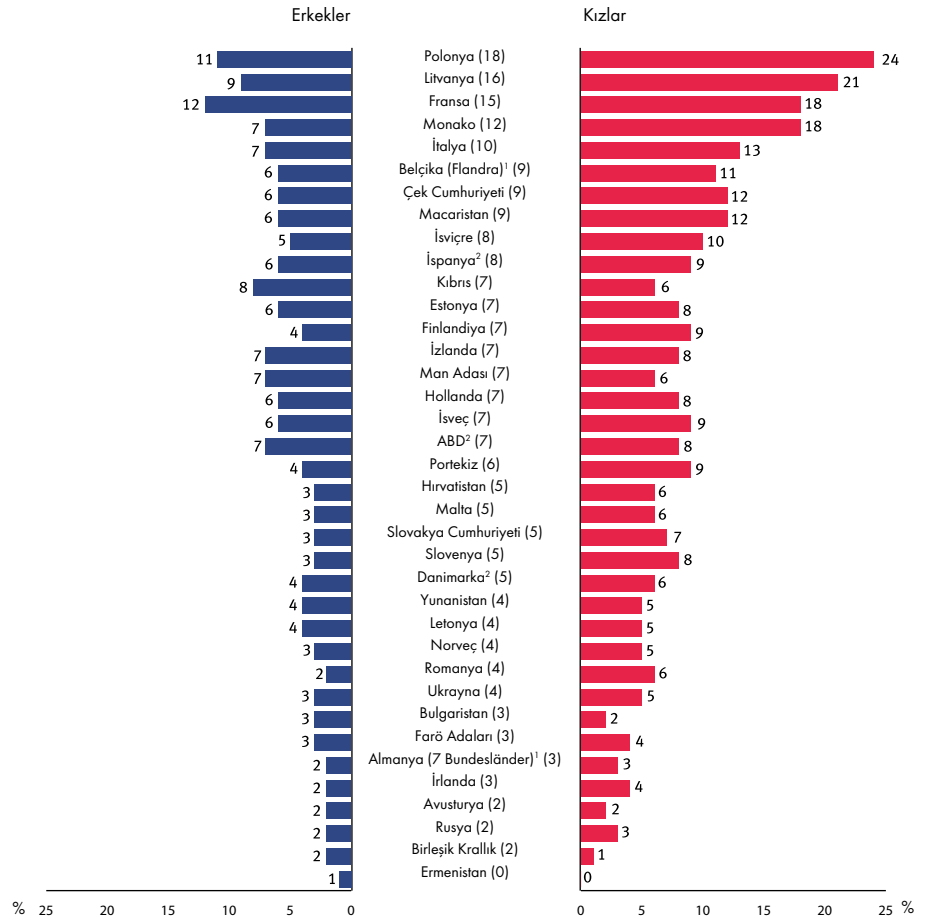

(¹) Belçika ve Almanya: sınırlı coğrafi kapsam.

(²) Danimarka, İspanya ve ABD: sınırlı
karşılaştırılabilirlik.

Şekil 5b

Cinsiyete göre, yaşam boyu
reçetesiz sakınleştirici veya
yatıştırıcı kullanımı. 2007.
Yüzdeler.

Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi

Özet — 2007 ESPAD raporu

Lüksemburg: Avrupa Toplulukları Resmi Yayınlar Bürosu

2009 — 18 pp. — 21 x 29.7 cm

ISBN 978-92-9168-374-1

EMCDDA ve ESPAD hakkında

Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi (EMCDDA) Avrupa Birliği'nin merkeze bağlı olmayan kurumlarından biridir. 1993'te kurulan ve Lizbon'da konumlanmış olan kurum, Avrupa'da uyuşturucu ve uyuşturucu bağımlılığı hakkında kapsamlı bilginin merkezi kaynağıdır.

EMCDDA, uyuşturucu ve uyuşturucu bağımlılığı hakkında olgusal, tarafsız, güvenilir ve karşılaştırılabilir bilgi toplamakta, analiz etmekte ve yaygın bildirmektedir. Böylelikle izleyicilerine Avrupa düzeyindeki uyuşturucu sorununun belgelere dayanan bir tablosunu sunar.

Alkol ve Uyuşturucu Kullanımına Yönelik Avrupa Okul Anketi Projesi (ESPAD) kırkın üzerinde Avrupa ülkesindeki bağımsız araştırma ekiplerinin ortak bir girişimi olup, bu haliyle gençlerde madde kullanımına dair dünyadaki en büyük uluslararası araştırma projesidir.

ESPAD 1993 yılında, İsveç Alkol ve Diğer Uyuşturucu Bilgi Konseyi'nin (CAN) inisiyatifi ve Avrupa Konseyi'ndeki Pompidou Grubu'nun desteğiyle kurulmuştur. İlk veri toplama çalışması 1995 yılında 26 ülkede gerçekleştirilmiştir. 2007 tarihli ESPAD raporu, 2007 yılında 35 ülkede gerçekleştirilen dördüncü dalganın sonuçlarını sunmaktadır.

Bu çok dilli özet, EMCDDA ve ESPAD arasındaki işbirliği çerçevesinin bir ürünüdür. Ortak hedeflerimiz arasında, öğrenciler arasında alkol ve diğer uyuşturucu kullanımına yönelik ESPAD projesi tarafından geliştirilen bilgi ve uzmanlığa erişim kapsamının genişletilmesi ve okul anket verilerinin bulunurluğu, kalitesi ve karşılaştırılabilirliğinin artırılması bulunur.

Yayımlar dairesi

Publications.europa.eu

ISBN 978-92-9168-374-1

9 789291 683741